

Beslutningsforslag nr. B 183. Fremsat den 16. april 2009 af Pernille Vigsø Bagge (SF), Ole Sohn (SF) og Nanna Westerby (SF)

Forslag til folketingsbeslutning

om en skærpet indsats mod mobning i folkeskolen

Folketinget pålægger regeringen i indeværende samling at tage initiativ til at skærpe indsatsen mod mobning i folkeskolen ved at

– skærpe lov om elevers og studerendes undervisningsmiljø, så det bl.a. bliver lovpligtigt for alle skoler at udarbejde antimobbestrategier,

– forpligte skolerne til at udarbejde tydelige adfærdsregler og værdigrundlag for opførelse både på elevsiden og på medarbejdersiden,

– prioritere øget forebyggelse og styrke samarbejdet mellem forældrene og skolen og

– udforme sanktionsmuligheder til skoler, som ikke gør tilstrækkeligt for at bekæmpe mobning.

Bemærkninger til forslaget

Alt for mange børn oplever at blive mobbet i skolen. Mobning rammer et bredt udsnit af danske skoleelever, men de socialt udsatte børn er særlig i farezonen. Samtidig er der kommet stadig flere sager om chikane af lærere og andre medarbejdere. Det er meget alarmende og kalder på politisk handling nu. Alle i det danske uddannelsessystem har krav på, at vi tager mobning og chikane alvorligt og foretager de nødvendige politiske opstramninger i lovgivningen. Forslagsstillerne mener også, at der i højere grad skal sættes ind med forebyggelse og øget forældreinddragelse samt indførelse af brugbare sanktionsmuligheder, hvis skolerne ikke lever op til kravene i lovgivningen.

Omfanget af mobning i danske folkeskoler er for stort. Det viser nye undersøgelser fra bl.a. Dansk Center for Undervisningsmiljø (DCUM) og Danmarks Pædagogiske Universitet (DPU). Deraf konkluderer forslagsstillerne, at hverken undervisningsmiljøloven fra 2001, trivsels erklæringen fra 2004 eller Undervisningsministeriets egen kampagne, »Sammen mod mobning«, fra 2007 har været tilstrækkelige tiltag for at mindske problemet med mobning i danske folkeskoler. DCUM dokumenterede senest i december 2008, at i en 2-måneders-periode havde cirka hver sjette elev været udsat for mobning fra klassekammeraterne, og at cirka hver syvende elev oplevede at blive mobbet af andre elever på skolen. Desuden svarede 16 pct. af eleverne, at de blev mobbet af en lærer. Problemet med mobning er således en fast bestanddel af mange elevers dagligdag. Forslagsstillerne finder det helt uacceptabelt, at mange elever oplever en hverdag i skolen præget af mobning.

Derfor vil Socialistisk Folkeparti have styrket indsatsen mod mobning på flere områder.

Skærpelse af lov om elevers og studerendes undervisningsmiljø

DCUM har i december 2008 ligeledes offentliggjort en rapport om kvalitetsvurdering af grundskolernes undervisningsmiljø, der dokumenterer, at kun 39 pct. af grundskolerne har gennemført alle fire lovpligtige faser i deres undervisningsmiljøvurderinger. For-

slagsstillerne finder det meget problematisk, at så få skoler opfylder kravene i undervisningsmiljøloven fra 2001, ikke mindst set i lyset af, at mobning fortsat er et markant problem i de danske skoler.

Følgelig er det forslagsstillerne opfattelse, at kravene i undervisningsmiljøloven må skærpes for at markere, at indsatsen med bekæmpelse af mobning er særdeles vigtig og skal prioriteres langt højere, end tilfældet er i dag.

Socialistisk Folkeparti finder det centralt at eksplisitere, at arbejdet med at forhindre mobning er væsentligt. Det kræver derfor et selvstændigt afsnit i undervisningsmiljøloven for at slå fast, at mobning er uacceptabelt, og at alle elever, studerende, lærere og andre deltagere i offentlig eller privat undervisning har ret til et undervisningsmiljø uden mobning og chikane.

Forslagsstillerne finder det endvidere vigtigt, at det bliver lovpligtigt for alle skoler at udarbejde antimobbestrategier frem for de mere uforpligtende undervisningsmiljøvurderinger. Manglende opfyldelse af dette krav skal medføre konsekvente sanktioner.

Adfældsregler og værdigrundlag

Mobning er et tegn på et dårligt psykisk læringsmiljø. Det handler om negative sociale relationer og normer samt manglende forståelse for fællesskabets spilleregler. Skolerne skal forpligtes til aktivt at forhindre og forebygge mobning samt dårlig trivsel. Ved at diskutere omgangstone, social adfærd og retningslinjer kan skolerne forebygge problemer med mobning.

Mange elever oplever en hverdag i skolen præget af mobning. DPU-forskningsprojektet eXbus (Exploring Bullying in School) dokumenterer, at en stor andel af de danske børn, sammenlignet med børn i andre nordiske lande, oplever systematisk chikane i form af mobning i folkeskolen. Mobning betyder, at de udsatte elever mistrives, har dårligt selvværd og manglende tillid til voksne og andre mennesker. Endvidere er mobning karakteriseret ved at være et socialt fænomen, som kun kan løses i fællesskab.

For at styrke det sociale og psykiske undervisningsmiljø på danske folkeskoler ser Socialistisk Folkeparti det derfor som centralt, at skolerne forpligtes til at udarbejde tydelige adfærdsregler og værdigrundlag for opførsel både på elevsiden og på medarbejdersiden. For at sikre stærkest mulig forankring og succes med dette arbejde skal skolerne udarbejde adfærdsregler og værdigrundlag i samarbejde med elevrådene, forældrene, skolebestyrelserne og lærergrupperne.

Forældreinddragelse og samarbejde

Det førnævnte eXbus-projekt fokuserer især på de voksnes rolle i forbindelse med mobning. Voksnes synlighed er også afgørende i forbindelse med bekæmpelse af mobning. Senest har en undersøgelse fra Roskilde Universitetscenter udarbejdet i forbindelse med Mary Fondens og Red Barnets antimobbeprogram bl.a. dokumenteret dette (2009).

Et øget fokus på skole-hjem-samarbejde i danske folkeskoler er derfor en vigtig platform, der skal udbygges for at inddrage forældrene i skolens antimobbestrategier. Derudover kan skolebestyrelsen formidle information om forældrenes rolle og ansvar, samtidig med at forældrene inddrages i skolens arbejde med social trivsel mod mobning.

Endvidere finder forslagsstillerne det væsentligt, at hver folkeskole råder over mindst én fastansat lærer, der har kompetencer inden for antimobbingsstrategier, for at sikre faglig indsigt i mobning som socialt fænomen. Det er derfor også afgørende, at lærere med ønsker herom sikres mulighed for efteruddannelse i arbejdet med antimobbingsstrategier m.m.

Bedre sanktionsmuligheder

Forslagsstillerne finder det problematisk, at undervisningsmiljøloven fra 2001 ikke indeholder sanktionsmuligheder, hvis en skoleledelse ikke lever op til

sit ansvar for at sikre et ordentligt socialt miljø såvel for den enkelte elev som for fællesskabet

Såvel undervisningsmiljøloven som trivselsklæringen er båret af gode hensigter og målsætninger, men en undersøgelse fra 2006, AMOK, AntiMObbe-Konsulenterne, dokumenterer, at tre ud af fire skoler ikke består et kvalitetstjek med hensyn til udarbejdelse af handleplaner mod mobning, idet disse skolers handleplaner vurderedes at være stærkt mangelfulde og i mange tilfælde rene alibier for skolens mangelfulde indsats mod mobning (2006). I 2008 konstaterede AMOK tilsvarende i en analyse af 50 skoler, at hver anden handleplan mod mobning var ubrugelig på grund af utilstrækkeligt arbejde med forebyggelse, famlende interventionsplaner og manglende ledelsesengagement i antimobbearbejdet.

Forslagsstillerne finder det følgelig nødvendigt, for det første at der indføres brugbare sanktioner for at sikre, at arbejdet med antimobbingsstrategier m.m. rent faktisk gøres på samtlige skoler, og for det andet at de skoler, som undlader at prioritere det nødvendige arbejde med at sikre et ordentlig socialt miljø for alle elever, skal mærke klare konsekvenser, eksempelvis at blive listet på kommunens hjemmeside under skoler, der ikke prioriterer en aktiv indsats mod mobning.

Desuden bør DCUM kunne give et pålæg, f.eks. på linje med de påbud, Arbejdstilsynet udsteder til arbejdspladser, til de skoler, der ikke lever op til kravene om antimobbestrategier, generel forebyggelse og fokus på trivsel.

Stigningen i antallet af lærere, der oplever mobning/chikane fra elever, er også en kraftig indikator for, at bekæmpelse af mobning og sikring af gode adfærdsregler er centralt for skolernes læringsmiljø.

Forslagsstillerne er af den opfattelse, at der tilsvarende skal indtræde klare sanktioner, når elever medvirker til mobning og chikane af lærere.

Skriftlig fremsættelse

Pernille Vigsø Bagge (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om en skærpet indsats mod mobning i folkeskolen.

(Beslutningsforslag nr. B 183).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.